

Beogradske Novine

Br. 176.

BEOGRAD, četvrtak 4. jula 1918.

Izlaze: dnevno u jutro, ponedjeljkom poslije podne.

Pojedini brojevi:	Mjesečna pretplata:
U Beogradu i u krajevima zaposlodnutim od a. l. kr. lista po cijeni od . . . 10 helera	U Beogradu i u krajevima zaposlodnutim od a. l. kr. lista po cijeni od . . . 2-80
U inostranstvu . . . . . 12 helera	U Beogradu sa dostavom u kuću 3-
	U inostranstvu 4-80

Oglas po cijeliku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje pretplate Topličin venac broj 21. Telefon br. 26.
Primanje oglasa Kneza Mihaila ul. broj 38. Telefon broj 245.

Godina IV.

RATNI IZVJESTAJI.

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 3. jula.

Juče zorom je na cijelom frontu Piave, od Susegana pa na dolje, otpočela žestoka talijanska topnička vatra, koja je južno od San Dona u mnogim odsjecima dospjela do jačine bubnjarske vatre. Jedan sat kasnije u predjelu ušća Piave neprijatelj je pješadiju prešla u napad. U ogrorčenim borbama, koje su cijelog dana trajale, protivnik, osim malog dobitka u prostoru kod Chiesannova, nije mogao postići nigdje kakav uspjeh, pa je njegov pokušaj na južnom krilu kod Redvedolla, da pod zaštitom pomorskih boračkih snaga, izbacipješadiju na koptno, propao u našoj vatri.

Osujeđen je talijanski pokušaj prelaza kod Zensa. Na venecijanskom planinskom frontu je borbeno djelovanje bilo tako isto vanredno živahno. Zapadno od Asolone je zadržan jak napad protiv napada oprobanoj donjo-austrijskog 49. pješakačkog puka. I sjeverno Col del Rosso i kod Asiaga odbili smo talijanske pješake napade.

Na tirolskom zapadnom frontu umjerena topnička borba. Kako je naknadno utvrđeno, oborio je čuvenog talijanskog letača majora Bracca 19. juna natporučnik Barwig s vodnikom Kauerom kao pilotom.

Načelnik glavnog stožera.

Izveštaj njemačkog vojnog vodjstva.

Kh. Berlin, 3. jula.

Zapadno bojište: Vojna skupina bavorskog prijestolonasljednika Rupprechta: Uspješne izvidjačke borbe. Propali su jači napadi Engleza kod Merrisa i Moyenzilla, južno od Arrasa. U mjesnim borbama sjevero-zapadno Alberta zadobili smo izvjestan broj zarobljenika.

Vojna skupina njemačkog prijestolonasljednika: Sjeverno Aisne jutros su se razvile mjesne borbe. Izmadju Aisne i Marne trajala je živahna neprijateljska djelatnost. Odbijeni su djelimični napadi kod St. Pirre Aigle i zapadno od Chateau Thierry-a. Iz jedne američke eskadrole od 9 jedinica su oborene 4 letjelice. Tom prilikom je poručnik Udet izveo svoju 39., a poručnik Löwenhardt svoju 33. i 34. vazдушnu pobjedu. Po-

Bezuspješna talijanska ofenziva na ušću Piave. - Zestoke borbe oko Asolona i Col dell Rossa. - Boravak kralja Alfonza u Parisu zbog posredovanja za mir?

ručnik Friedrich i podnadrednik Thorn oborili su svoga 20. protivnika. Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Izveštaj bugarskog glavnog stožera.

Bba. Sofija, 3. jula.

Mačedonsko bojište: Zapadno od Ohridskog jezera, u okolini Bitolja i jednog dijela kod Dobropolja bila je obostrana paljena djelatnost od vremena na vrijeme. Naše jurišne trupe prodrle su u neprijateljske linije zapadno od Alčak-Male i jugoistočno od Dojrana. Poslije ogorčenog okršaja vratili su se sa grčkim i engleskim zarobljenicima. Na ušću Strume pojačala se od vremena na vrijeme topnička djelatnost.

Put k miru.

U logoru sporazumnih sila stoje mirovnoj misli na putu dvije ličnosti, kao dvije granitne stijene: Lloyd George i Clémenceau. Ako izmirenje narodâ, koje je danas još u mračnoj daljini, treba da se jedared ostvari, onda mu prije toga moraju pasti žrtvom glave ove dvojice neumoljivih i zaslijepljenih ljudi. Sto se tiče francuskog premijera, događaji na zapadnom bojištu staraju se za to, da i u ovom pravcu dodje do odlučnog koraka. Položaj Clémenceau-a može se već danas smatrati kao podvign, a Lloyd Georgeov bi trebao još nekoliko jakih zamaha prije, nego propadne u ništa. Svakako je engleska radnička stranka prije kratkog vremena udarila prvi protivi u britansku vladu, a time i u cijeli sistem londonskih proizivača rata, okrenuvši se na godišnjoj konferenciji jednim energičnim pokretom od dosadašnjeg vodstva Arthura Hendersona i otkazavši primirje oficijozusima. Uzalud se nekoliko domaćih govornika i gostiju, kao Vandervelde i Albert Thomas, trudilo, da dodje do izravnjanja u mišljenju i da se vještacki postigne ona jednostupnost, koju je Lloyd George do sada u svakoj prilici masom fraza svojih govora dražio i kao dokaz za samoodređenje engleskog naroda izgrao. Sjedinjena britanske radničke stranke ne samo što je predsjedniku vlade otela iz ruku ovo jako orudje, nego je i svijetu dala dokaza, da neraspoloženje engleskih masa prema ratu biva sve jače. Ma kako da se Reuter mućio da tom slučaju daje karakter obične epizode, njegovi napori ostadoše uzaludni i smiješni. Zaključci radnika, nadjoše odjeka ne samo u Engleskoj, nego i u Francus-

koj. Niti on, niti diktatori na Temzi i Seni ne će moći spriječiti, da opšti radnički savez, čiji se sastanak uskoro očekuje u Versaillesu, ne donese veoma energične predloge za radikalno i brzo svršavanje ratnog stanja.

Dok dakle narod radi, dotle se mjerodavni ljudi povlače oko mirovne misli, kao mačke oko kaše. Tu skoro pojavila se u Londonu jedna knjiga pod naslovom „Direktan put k sjajnom miru“. Ova knjiga nalazi za čovječanstvo spasa u potpunom ili djelomičnom raskomadanju Rusije, za tim da se sjeverna Azija preda Nijemcima, južna Azija Englezima, cijela Afrika sporazumim silama, a Elzas-Lotringija i dijelovi Azije i Afrike Francuskoj. Prema ovom planu imala bi Italija dobiti redentističke krajeve i „strategijske koncesije“ na dalmatinskoj obali, dok bi Austro-Ugarska imala dobiti Poljsku, Bjelorusiju, dijelove Ukrajine i prevlast na Balkanu. Da bi se i Sjedinjenim Državama nešto učinilo, izišao bi Japan iz ove velike diobe zemlje — praznilo šaka.

Predlog engleskog publiciste, kome „Westminster Gazette“ posvećuje opširan članak, pokazuje razgovjetno, kako grčevito ljudi u Londonu traže izlaz iz čor-sokaka svjetskog rata. Pri tom im nije stalo do toga, da se upletu u najglupije protivnosti, koje su se ikada desile političkim doktrinarcima. Kako često i sa kolikom usnagom pluća duhovne vođe Engleske do sada uvjeravale, da se biju ni za šta manje, nego za slobodu narodâ i za pravo samoodređenja narodâ! I kakva se to drska ideja danas svima tim uvjerenim prijatelja mira čitavi milijuni naroda treba da nestanu po džepovima njihovih prijatelja ili neprijatelja, a stanovnici polovine kontinenta guraju se ovamo i onamo kao jeftina roba! Mora, da je zaprepašćenost Engleza pred mogućnošću jednog bliskog mira veoma velika, kad oni devet puta kao mrtvoj oglašenoj Austro-Ugarskoj u svojoj duševnoj zblunjenosti ne samo što nude znatne kompenzacije na istoku, nego joj čak priznaju i prevlast na Balkanu. Na onom istom Balkanu, koji su htjeli da „oslobode“ od prevlasti Monarhije; na Balkanu, koji je bio jedan od uzroka njihovog ratnog oduševljenja i cilj među ciljevima njihovog voljenja rata! Ali ipak, i ovakve fantazije, kao ovaj predlog „k sjajnom miru“ pokazuju puteve u budućnost, i to svakako puteve, na kojima se nalaze privedenja engleskih utopista kao znaci njihovog razmekšalog ratnog fanatizma.

Problem opšteg mira.

Pariska štampa o Kühlmannovom govoru.

Ženeva, 3. jula.

Pariska štampa se iscrpno bavi s govorom državnog tajnika Kühlmanna. Tako „Bataille“ govoreći o govoru traži, da sporazumne vlade odgovore na taj govor. Njemački državni tajnik, tako veli taj list, apeluje na diplomatsku akciju, s toga mu se mi moramo na tom polju odazvati, kad nismo umjeli da ga preuhitrismo.

Događaji u Rusiji.

Glasovi o proglašavanju velikog kneza Mihaila — za cara.

Pl. Kijev, 3. jula.

Juče se u Kijevu rasprostrela vijest, da je u Rusiji veliki knez Mihailo Aleksandrovič proglašen za cara i da već s kozacima maršira prema Moskvi. Povodom ove vijesti tečaj rublje je odmah skočio za 7 kopejki.

Savladijavanje protivrevolucije. — Čehoslovaci potučeni, pobjegli u Ural.

Stockholm, 3. jula.

Petrogradska brzoljavna agencija javlja ruskim vojnicima na finski granici, da su Čehoslovaci potučeni, i da su pobjegli u Ural. Savladijavanje protivrevolucije pitanje je samo od nekoliko dana.

Pred bitkom između Engleza i Nijemaca na murmanskoj obali.

„Stockholm's Tidningen“ doznaje iz Norveške, da se na murmanskoj obali priprema bitka između Engleza i Nijemaca. Protivnici već kopaju streljačke robove.

Protjerivanje podanika sporazumnih sila.

Basel, 3. jula.

Prema „Timesu“ protjeruala je ruska vlada više podanika s sporazumnih država, jer su zauzeli stanovište protiv sovjeta.

Rat protiv Italije.

Pregrupisanje talijanske vojske.

Pl. Berlin, 3. jula.

„Nationalzeitung“ javlja iz Zürichua: Po izvještajima iz Italije general Diaz je naredio pregrupisanje talijanskih trupa na Piavi.

Neistiniti talijanski izvještaji.

Kb. Beč, 3. jula.

Iz glavnog stana za ratnu štampu javljaju: Ne samo talijanski listovi nego i zvanična mjesta, kao što je ministar mornarice, s pouzdanjem govore u svojim izjavama, da su napadom talijanskih torpeda, i to jednim kod Pole a s druga dva u blizini dalmatinske obale, potopljeni tri velika ratna broda austro-ugarske mornarice. Saopštenja talijanskih listova i talijanskih zvaničnih mjesta potpuno su izmišljena, bolje rečeno lažna su, osim gubitka „St. Istvan“-a, o kome je i naše nadležno zvanično mjesto izdalo saopštenje. Da bi se tim izvrtanjima suprot stalo, odjeljenje mornarice se nalazi pobudjeno, da ponovo i konačno objavi, da se napad talijanskog morskog broda „Grillo“ na Polu izvršio uništenjem napadača i zarobljivanjem posade i da ni jedan austro-ugarski ratni brod nije stradao, a da je talijanski napad na dalmatinsku obalu imao za posljedicu samo gubitak „St. Istvan“-a, koji se nalazio u izvidničkoj plovidbi i poslije nekoliko sati potonuo; inače nikakav brod, ni mali ni veliki, nije ni najmanje oštećen.

Ni sami Englezi ne vjeruju talijanskim lažima.

Kb. Beč, 3. jula.

Iz glavnog stana za ratnu štampu javljaju: Suprotno pričanju neprijatelja o pravom bjeilstvu austro-ugarskih četa na talijanskom frontu tvrdi „Manchester Guardian“, da se od Talijana ne može sada očekivati nikakvo veće preduzeće, baš zbog toga, što povlačenje austro-ugarskih četa u njihove stare linije ne predstavlja nikakvo bjeilstvo pa je s toga isključeno brzo nastupanje Talijana preko Piave.

O audijenciji grofa Czernina kod vladara.

Beč, 3. jula.

Bečki dopisnik „AZ“ izjavljuje o audijenciji grofa Czernina kod vladara, što je pridonijelo izravnanju obostrenih protivnosti. Njegovo Veličanstvo uvjerilo je grofa Czernina o svom potpunom povjerenju. Grofu Czerninu će po svojoj prilici biti povjerenja jedna važna misija. On je tvorca mira sa Ukrajinom, te bi mogao biti određen, da izravna protivnosti, koje su nastale između Poljaka i Rusina.

Borbe na zapadu.

Napuštanje Parisa.

Pl. Ženeva, 3. jula.

„L'Echo“ i drugi listovi, koji stoje u povjerljivim odnosima s pariskom gubernijom, nagovješćuju novo iseljavanje u masi iz prijestonice, koja sada spada u borbeno zonu.

PODLISTAK

Kosta Jezdimirovič:

Pop i raspop.

(Nastavak.)

Nu da se vratimo na naše mlade popove. Pop Arsa je ušao u kuću svoga tasta kao kapelan, a pop Kosta je postao kapelanom svoga oca pop Igena i svaki je na svoju ruku počeo da popuje. Pop Arsa je tako reći odrastao u vladničnom dvoru, te je tamo poprimao mnoge navike vladčine i druge krupne gospode, pa ih je kao mlad sveštenik naročito poslije skore smrti tastove kao samostalan paroh u minijaturi podražavao i kao takav osjećao se potpuno zadovoljan. Ali za nesreću naiđe od nekud kolera, pa poče da desetkuje po selu i okolini. Umriješe mu i mlada popadija i tašta i on ostade samohran bez igdje svoga. Naviknut na izvjesnu udobnost, ne ostade mu drugi izlaz, već da potraži sebi „domaćicu“. Ovu je brzo našao. Ona mu za malo godina rodi kćer, pa sina, pa opet kćer. Pri posljednjem porođaju razbol se i amre, a on postade opet „udovao“, ali sad sa troje neke djece. Nije imao kud, već potraži novu „domaćicu“. I ova nije bila loša, tek nije mogla djeci da nadoknadi rođenu mater. Odvajala je gdje je god mogla od pop Arse i njegove djece i doturivala svojoj udatoj kćeri u podaljem drugom selu. Za pop Arsina djecu brinula se tek toliko, koliko je baš moralo biti, pa su zato i odrasla bez dovoljnog obrazovanja. Snu mu se, valjda zbog praznine, koju je bez matere osjećao, jednog dana

objesio, a kćeri mu se udadu za loše partije, tek da su udate. Da su mu djeca bila iz zakonitog braka, on bi se za njih drugojače pobrinuo. Vladika, njegov poočim, uzeo bi sina još kao dijete k sebi i istesao bi iz njega u brzo mladog popa, a kćeri bi postale popadije; ali ovako nije išlo, jer po kanonima smatraju se vanbračna djeca kao „djeca grijeha“, te ne prilici, ni da muško bude sveštenik, ni žensko supruga sveštenika. Sve je to uticalo neprijatno na pop Arsu, te ostarl prije vremena i postade neka vrsta naročito filizofa. Povukao se od svijeta; jedino što je savjesno vršio propisane mu svešteničke obrede, inače je provodio svoje vrijeme u kućerku, zaostalom mu od tasta i tu bi premišljao o raznim stvarima, ne mogavši nikako da dodje do pozitivnih zaključaka. Jedini zaključak, osnovan na iskustvu, bijaše mu taj, da se ne miješa ni u šta, što ga se neposredno ne tiče. Tako živjeći, nije izvan zvanične dužnosti skoro nikako dolazio u dodir sa svijetom, a ako se ipak u toku mnogih godina ovdje ondje zblilo, da je morao otići vlasti da za nešto molli, ili da ode u društvo, gdje se bez njega nije moglo, on je kao redak gost svuda rado priman; vlasti su mu molbe ispunjavale, a društvo ga je rado slušalo. A i kako ne bi, kad je vlastima vrlo retko, pa i tada samo s opravdanim molbama odlazio i kad se u društvu čuvao, da ničije samoljublje ne povredi i da nikome ne naturuje svoje mišljenje, već da svakome po mogućstvu odobrava i da se svačemu prilagođava.

Od nerada i nedovoljnog kretanja otežao je prije vremena, te izgledaše, da živi samo zato, da jede i pije. Inače bijaše dobar srca i vrlo iskren.

Kad sam mu jednom prilikom izjavio moje divljenje na njegovu božićnu propovjed, on mi sa svim iskreno odgovori: „E, sinko, nije to moja glava izmisllila. Našao sam negdje još u vladini biblioteci dvije božićne propovjedi, ne znam više od koga, pa kako su mi se dopale, ja ih onako mlad i oran naučim na tuzet od „az“ do „title“, pa se tako i sad od vremena na vrijeme preslišavam, kad sam za to dokon, da ih ne bi zaboravio. Tako jednog božića izgovorim u crkvi jednu, a drugog drugu propovjed, trećeg opet onu prvu i tako najmjenice svake druge godine onu istu, a narodu se čini, da je uvijek nova. Ja mislim, da je to pametnije, nego da lupam glavu, da izmišljam nešto novo i da lupetam koješta, pa da ne daj Bože padnem i u jeres. Kad bi od mene zavisilo, ja bih u opšte zabranio sve propovjedi, koje nijesu predhodno od svetog sinoda cenzurisane i odobrene; jer ljudi kao ljudi imaju razne pogledje od jednoj i istoj stvari, i zato, što im se dala mogućnost, da te svoje pogledje i drugima sugeriraju, postale su tolike razne vjere, bez kojih bi se svijet, nema sumnje, manje mrzio.“

Da je kojom sredom pop Arsi ostala u životu zakonita supruga ili bar ona prva „domaćica“, s kojom je djecu izrodio, on bi blo sa svim drugi čovjek, pa možda i uzor od sveštenika. Ovakvo je zao udes nekada divnog mladića, koji je u društvu vladničnom mnogo što šta pametno naučio, učinio otupelog tromog čovjeka bez ikakve inicijative, bez ikakve volje da ikome bude od koristi. Preturio je u životu i mnoge druge neprijatnosti preko glave i to većinom sretno, možda baš zato, što je u njima igrao svakad pasly-

nu ulogu, a umro je, pogodjen od koplje u poznoj starosti, ne ostaviv poslije sebe nikakvu trajnu uspomenu. Svijet ga je već davno zaboravio.

Sa svim je drugojače prošao njegov pašeng pop Kosta. Žive naravi, nasljedjene od matere mu „Paligorke“, bacio se kao mlad kapelan svoga oca na posao, da se i on kao ovaj istakne; ali je udario protivnim pravcem: počeo je da vojuje protiv starih ukorenjenih zabluda i da unosi nove ideje u konzervativni rumunjski elemenat, pa je svuda nasjedao, jer niti je bio umještan niti dosljedan. Podrio je ugled i sebi i svome ocu. Poče da se miješa i u stvari, koje nijesu trebale da ga se tiču, te zadobi u skoro mnoge neprijatelje. Jedan od ovih nagovarao je svijet, da ne daje u tas, određen za popa, kad ih ovaj mironoše (pomaze osvještenim uljem po čelu), jer je novac iz toga tasa pripadao lično svešteniku. To dočuje pop Kosta, pa kad je jednom prilikom rečeni protivnik cjelivao ikonu i bio mironosan, a ne htjede ništa da ostavi u tas, pop Kosta ukaza prstom na ovaj i prodrevisi očima protivnika, doviknu mu oštro: „Krajaru u tas“. Protivnik odgovori da ne da, a pop Kosta munjevitom brzinom izvadi ispod odežde džepnu maramu i zblsa mu s čela namazani uljani krst riječima: „Evo ti, kad ne daš!“

Pročno se ovaj više smiješan nego zalostan slučaj na daleko, pa je i vladici došao do ušiju. Pozove pop Kostu na odgovor. Krivac je morao nekoliko dana do dolazi u dvor, dok je bio pripušten vladici, kad mu se najzad otvorise vrata, on je po najstrožijim pravilima morao tri puta duboko da meta-niše i da glavom dodiruje tlo, dok se

vladici približio. Pred njim ostade klečeći, dok mu vladika oštro ne reče, da ustane. Ali mu ne ponudi da sjedne, već mu onako stoječim očita ostru lekeju.

— Nesretni sine, zar sam te zato zapopio bez kraicare samo za ljubav što smo vajni rod?

Riječi „bez kraicare“ i „vajni rod“ vladika je naročito naglasio; a ovo zašto? U ono doba nijesu vladike imale sistemizovanu dotaciju iz narodnih fondova, niti su crkvene opštine u obziru karlovačke mitropolije imale pravo, da sebi biraju paroha između prijavljenih kandidata, niti je bilo strogo propisano, da kuvaju spremu mora neko imati, da bi mogao biti posvećen u sveštenički čin. Vladici su bile odriješene ruke. Koga je on proglasio dostojnim, taj je bio dostojan; koga je on opštini poslao za paroha, s tim je ova morala biti zadovoljna. Pa pošto su prihodi vladičini bili skromni, a izdatci veliki, to su vladike formalno prodavale sveštenički čin i parohije. U tome su im već njihovi predhodnici utrlu put, cenkjajući se s moliteljima za sveštenički čin i parohiju kao u kakvoj boli. Na primjer, neki pripriosti otac ili tast moliteljev vajka se, da nema toliko, koliko vladika traži, a vladika odgovara:

— Nije to mnogo, on meni daje sad jednom za svagda, a ja njemu, da prima jednako: dajem mu stado, da ga striže i muze dok je živ.

— Ili se isto tako vajka razboritiji molitelj, a vladika odgovara:

— E, moj sinko kad bi sve to bilo za mene, što od tebe tražim ja, bili se zadovoljlo i sa mnogo manje, nego što mi ti nudiš. Meni lično jedva da treba više nego tebi; ali tu su drugi, za koje

Pokret protiv Wilsona u Americi.

Kb. Rotterdam, 3. jula.
„Nieuwe Courant“ javlja iz New-Yorka, da socijalistička agitacija protiv predsjednika Wilsona uzima takvu razmjenu, da je vodj stranke, Hansé, koji je 1916. god. bio kandidovan za predsjedničko mjesto, podnio ostavku na svoj položaj u stranci, jer on lično potpomaga Wilsonovu ratnu politiku, koju njegova stranka ne odobrava.

Slobodna Finska.

Pitanje istjerivanja Engleza.
Stockholm, 3. jula.
Danas će se finska vlada odlučiti, da li će sve Engleze istjerati iz Finske.

Razne brzojavne vijesti.

Knez Leopold Lippe u Beču.
Kb. Detmold, 3. jula.
Na srdačan poziv cara i kralja Karla putuje knez Leopold Lippe u Beč, da posjeti vladalacki par. Stiže 4. o. m. prije podne. U kneževoj pratnji nalazi se državni ministar, šef kabine, dvorski maršal i krilni adjutant.

Privatni brzojavni saobraćaj izmedju zaposjednutih oblasti Rumunjske i središnjih vlasti.
Kb. Bukurešt, 3. jula.
Privatni brzojavni saobraćaj izmedju zaposjednutih oblasti s jedne i Moldavske, Austro-Ugarske, Njemačke, Bugarske i Turske s druge strane opet je ponovo otpočeo.

Španjolska bolest.
Kb. Berlin, 3. jula.
Španjolska kijavica, nazvana zarazna influenza, rasprostire se, kako listovi javljaju, po cijeloj državi. U Karlsruheu, Mannheimu i Ludwigs-hafenu trećina stanovništva boluje od te bolesti. Ali je tok te bolesti dosta bezopasan. Već poslije dva do tri dana bolovanja znatno se bolesnik osjeća bolje.

Američke budalaštine.
Berlin, 3. jula.
„Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ javlja po „Nieuwe Rotterdamse Courant“ u obnovljenoj protivnjemačkoj propagandi Gerarda. Ovaj tvrdi ponovo, da je u Berlinu dobio „nepobitne dokaze“, kako je admiral Tirpitz prije svega namjeravao da „osvoji britansku mornaricu“, te da se s njom — uputi na Ameriku i da ovojaturi ogromnu ratnu odštetu. „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ pravom tome dodaje: U Njemačkoj su primljena Gerardova „otkrivanja“ s humorom, jer izdaleka nose vidno na čelu znak budalaštine.

Nova špijunaža u Švedskoj.
Kb. Stockholm, 3. jula.
Izbila je na vidjelo nova špijunaža. Stvar se tiče jednog raznosca brzojava i ona, izgleda, stoji u vezi s brzojavom Lövinga. Sudska rasprava je bila 27. juna, ali je radi saslušanja svjedočaka odložena.

Novi bugarski upravnik uređa za ishranjivanje.
Kb. Sofija, 3. jula.
General Protogerov je ponovo postavljen za upravnika uređa za ishranu, na mjesto generala Popova, koji je podnio ostavku.

Sa Balkana.

TURSKA. Granice izmedju Turske i južnog Kavkaza.

O sporazumu, koji je postignut izmedju otomanskih izaslanika i zastupnika južnog Kavkaza saznaje „Tanin“, da će se tamo obrazovati tri države. Jedna u Azerbejdžanu, druga u oblasti u kojoj Ojurgijanci žive, treća u oblasti u kojoj žive Jerمني. Ispravice se stara turska granica. Pregovori će se produžiti u Carigradu. Učestvovaće sve države četvornog saveza.

„Tanin“ primjećuje, da će se, sa izgledom na ispravljanje, ostvariti granica za Batum u pravcu Aschusche i Alkalische, dok će linija Alexandropol — Nachidževan osigurati Turskoj položaj zone Kars—Bajasid. Do sad su pregovori donijeli uspješni rezultat za Tursku.

U počast poginulih junaka.

Došli smo im u posjete. Njihov je sveti mir bio za čas narušen — ali nije im bilo krivo. Naši poginuli junaci, braća naša i drugovi naši, što ondje počivaju vječnim snom, dočekali su nas nijemim ali iskrenim pozdravom. A onda, kad je zaorila pjesma, iznajprije tiha pa sve jača, jača, i vila se nebu pod oblaku, kad su uzdrlitala sva srca naša, potresle se sve duše naše, onda su nam i oni tamo preko groba dali osjetiti, da smo svoji medju svovima. One granice na huncima njihovim ustreperile su, a iz onog svijeta što se kano od milja širilo, kao da su izlazili oni — da u ovaj sveti čas budu s nama zajedno kao što smo u duhu svome i mi s njima zajedno, nerazdruženi do vijeka, jer nas ni smrt sama ne može s njima sjediniti više, no što smo već sjedinieni u uspomeni, zahvalnosti i drugarskom poštivanju...

Jest... ovaj dokaz međusobnog poštivanja i međusobne drugarske ljubavi ispoljio se ijuće ponovo svom svojom jasnoćom, kad su pjevači bečke dvorske opere došli na austro-ugarsko vojničko groblje u Beogradu, da u počast poginulih junaka naših otpjevaju nekoliko žalobnih pjesama. Ljepše manifestacije, divnije a ipak tako skromne svečanosti, zacijelo još u Beogradu nije bilo. Onaj veliki broj časnika i vojnika, tih ljudi, koji su u ovom četverogodišnjem svjetskom ratu zaboravili na svaku sentimentalnost i otvrdnuli kao stanač kamen protiv svih napada mekog srca, koji su tišuć putom gledali smrti ravno u oči i posmatrali prizore mrtvih, ranjenih i osakaćenih, — ni taj skup oprobanih ratnika nije mogao ostati ravnodušan. Zasužilo je svacije oko, a ona situacija, što je pokadkad iznaoblačenog ali ipak suncom nasmijanog neba kao rosom prokapala na skupljene prisutnike, kao da je pričala, da s nama u radosti svojoj što smo ih se sjetili, plaču i oni, kojima se ta svečanost priredila, kao da su to njihove suze...

Pa kad smo se konačno, zadubljeni u mislima na prošlost i budućnost svojih, kliknuvši svojim poginulim drugovima „Slava!“ počeli razilaziti, onda su se one granice na grobnim huncima njihovim i sve ono cvijeće živlice uznijehali... Kao da nam zahvaljuju i kao da nas mole, da i opet dojdemo, često dojdemo i tako im olakšamo počinak u tuđjoj zemlji, daleko od ognjišta njihovog, daleko od rodne grude njihove...

A mi... mi smo im to u nutrinii

duše svoje i obećavali, sjetivši se pri tom, da i nas, vjerne vojnike, možda čeka ista sudbina, ista časna smrt za dom naš i vladara našeg... i kao u naprijed osjećajući kako bi bili srećni i blaženi, kad bi nas došli da pohode oni, s kojima smo drugovali, s kojima smo ratovali i podnosili sve tegobe ovoga teškoga vremena, u kojem ona lijepa riječ o slasti „umrijeti za otadžbinu“ ne predstavlja više samo uzvišeni simbol domovinske ljubavi, nego gotovo i stvarnost našega, od tolikih neprijatelja ugrožavanog opstanka i života. Bi.

Pjevački zbor bečke dvorske opere izveo je pred ratnim spomenikom ove kompozicije: „Schlafet wohl, ihr Helden!“ od Leske-a i „Die Himmel rühmen des Ewigen Ehre“ od Beethovena. Izmedju ovih pjesama održali su kratke govore u spomen junacima g. Frischler u njemačkom i g. Arnold u magjarskom jeziku, položivši na podnožje spomenika prekrasne kite cvijeća.

Grad i okolica.

Dnevni kalendara.
Danas je četvrtak 4. jula, po starom 21. juna. — Službeni kalendari: Udaljik; pravoslavlje: Julijan Tars.
Casnička i činovnička kasina otvorena je poćam od 15. februara do 11 sati u noć.

C. i k. vojnički dom: Cilica, soba za pisanje i igranje, kantina. Otvoreno od 7 sati izjutra do 9 sati uveče. Slobodan pristup svakome vojniku.

Biblioteka za pozajmicu (Balkanska ulica br. 1, Hotel Moskva). Otvorena od 10—1 sat prije i od 3—7 sati poslije podne.

Kinematografi: C. i k. vojnički kinematograf u Kralja Milana ulici br. 56 (Koloseum); U 6 sati poslije podne predstava za vojnika, a u 8:30 sati uveče opća predstava.

C. i k. gradjanski kinematograf na Terazijama br. 27 (Paris); U 6 sati poslije podne i u 8 sati uveče opšte predstave.

Beogradski orkeu u lječnoj pozoni, bašta „Hotel Takova“ na Terazijama. Poćetak predstave u 8:30 sati uveče.

Noćna služba u ljekarnama: Od 30. juna do uključivo 6. jula 1918. vršite noćnu službu u Beogradu ove ljekarne (apoteke): Dr. Panté, Saborna ul. 77, Delini Knez Mihajlova ul. 1, Nikolić, Bitoljska ulica 2, Pročić, Kralj Milanova ul. 87.

Preseljen V. reon.
Uredi V. reona opštine grada Beograda, koji su se do sada nalazili u Jug Bogdanovoj ulici broj 18, preseljeni su u Brankovu ulicu broj 17. O ovome se izvještava gradjanstvu radi znanja.

Iz uređa za nadienje stvari.
U vremenu od 15—30 juna nadjeni su i c. i k. policijskom komesarijatu predati ovi predmeti: jedan kofler mrke boje, bilježnica sa pisaljkom, ulaznica za kino i orkeu, dvije krunice u gotovinu, novčanik sa turskim i ruskim harizama i dva komada kopjeki, jedna kutija za cigare od alpake, 16 karata za meso, mrk novčanik sa K 3.65, dva ključa sa receptisom, mali ženski sat, legitimacija na ime Milana Stojanovića, pocijepan novčanik sa 47 helera, ključ i upaljač, 30 kruna u gotovu, karte za namirnice, crn ženski šal, 130 kruna i razne cedulje, mala ženska tašna sa 64 helera i kolajnom, crn novčanik sa K 10.60, kao i K 40.— u gotovu.

Lipovo cvijeće.
Upozorava se gradjanstvo, da ne propusti vrijeme cvetanja lipa, a da ne sabira što više lipovog cvijeta, od kojega se, kao što je poznato, dobija zdrav, vrlo tečan i dobar čaj. Cvijeće se bere tako, da se otkine zajedno sa priraslim listovima: Oštećenje drvca i grana treba izbjegavati. Cvijeće se rasprostire na suhom tavanu, ili drugom kakvom suhom mjestu i osušeno čuva u džakovima.

Prodaja šećera.

Prodavnice životnih namirnica opštine grada Beograda otpočele su prodaju šećera gradjanstvu za mjesec jula. Šećer se i sad izdaje na osnovu kupona i staje kao i do sada po kilogramu 4.50 kruna.

Izgubljeno.

Talijanski zarobljenik Antonio Marcescini izgubio je tečajem operne predstave u nedjelju jedan crni kožnati novčanik sa 600 K. Gubitak ovaj nalazi Marcescina vrlo teško, pošto izgubljeni iznos sačinjava cijelu njegovu uštednju za vrijeme od dvije godine. Poštini se nalazač umoljava, da nadjeni novčanik sa spomenutom svotom preda c. i k. policijskom komesarijatu.

Istorijski kalendar.

3. jula 1676. god. rođen je vojskovođa Leopold I. anhalt-dessavski kao sin vojvode Johana Georga. Još u ranoj mladosti pokazivao je vaardnu naldonost za tjelesna vježbanja i za vojku. Pošto mu je 1693. godine umro otac, primila je za maloljetnoga Leopolda vladavinu njegova mati, a on je sam stupio u brandenburšku (prusku) vojku, gdje je dobio čin pukovnika. U ono vrijeme nije bila rijetka pojava, da su vladajući kneževi manjih njemačkih državica stupali kao aktivni oficiri u vojku većih njemačkih država. Zahvaljujući svojoj velikoj vojničkoj sposobnosti, a i svojoj vanrednoj strogosti, Leopoldov je puk uskoro postao uzor za cijelu vojku. Uveo je i nekoliko novina, kao gvozdenu šipku za punjenje puške (ondašnje su puške naravno bile prednjače), a osim toga je on prvi veo maršovanje u korak, koje se danas u svima vojskama na svjetu smatra kao stvar, koja se sama po sebi razumije. Vojvoda je 1695. godine učestvovao u ratu protiv Louisa XIV. i odlikovao se prićom zauzeća Namura. Jednovremeno sa vršenjem svojih vojničkih dužnosti upravljao je i svojom državicom, nad kojom je, postajući purčijelan, 1698. godine sam bio primio vladavinu. Učinio je mnogo za ekonomsko podizanje zemlje, pomagao je poljoprivredu, trgovinu i zanate i podigao je mnoge gradjevine. Svoju nesavladljivu energiju dokazao je i prićom svoje ženidbe: u prići protestima svoje matere i svju svojih srodnika uzio je za ženu gradjanku, ćerku nekog apotekara, kojoj je rimsko-njemački car poslije podario kneževski titulu i priznao je ravnopravno kneževom suprugom, a njihovoj djeći pravo nasljedja. U toku rata oko španskog prijestolonasljedja učestvovao je vojvoda na čelu brandenburških trupa, a većinom pod vladavom komandom princa Evgenija savojskog u mnogim bitkama. Naročito se odlikovao u objema bitkama na Höchstedtu (1703. i 1704. godine), 1705. godine za vrijeme vojne u Italiji u bitkama kod Cassana i 1706. godine kod Torina. 1712. godine dobio je maršalski čin. 1715. godine, u ratu protiv Švedske osvojio je na čelu pruskih i saksonskih trupa ostrvo Rügen. Kada je stupio na prijesto i uskoro zatim otpočeo sa caricom i kraljicom Marijom Terezijom prvi šleski rat, pruski kralj Friedrich II. povjerio je vojvodu Leopoldu odbranu zemlje protiv mogućeg hannoverskog upada, a za vrijeme drugog šleskog rata izvjeovao je Leopold 15. decembra 1745. godine pobjedu u bitci na Kesselsdorfu, o kojoj je već bilo riječi na ovom mjestu. Vojvoda Leopold anhalt-dessavski umro je 9. aprila 1747. godine.
3. jula 1866. godine bila se kod varoši Kral. Hrace (Kralove Hrade, njmački Königgratz, okružno mjesto u Češkoj, na Lubi) najveća bitka u ratu, što su ga te godine vodili Pruska (udružena sa Italijom) protiv habsburške monarhije i južne-njemačkih država. Ovu bitku često (naročito Francuzi) nazivaju bitkom na Sadovu, što je neoppravdano, pošto se kod sela Sadove u toku ove bitke do duše vodila borba, ali tamo niti je bio štab jednog od glavnih komandanata, niti je pala odluka (koji su elementi obično mjerodavni za mjesto, po kojemu se u istoriji nazivaju bitke). Odluka je pala kod sela Hlum a, Glavnokomandujući austro-ugarske vojske na tom bojištu (na taljanskom bojištu bio je glavnokomandujući maršal nadvojvoda Albrecht), felcajmajstor L. A. pl. Benedek (rođen 1804. godine u Sopronu u protestantskoj magjarskoj plemićkoj porodici, mnogo se odlikovao u ratovima 1848. godine i 1859. godine kao načelnik generalštaba maršala Radeckog; Benedekov načelnik slaba u ratu sa Prusima bio je generalmajor Krizmanič), bio je riješio, da sa svojom vojskom, kojoj se bila pridružila i saksonska vojska pod komandom saksonske prijestolonasljednika, doćnijeg kralja Alberta (Saksonci su u samom početku rata morali napustiti svoju domovinu, koju su Prusi okupirali za 48 sati), — na dubenječkom platou sađeka protivnika i tu primi odlučnu bitku. Dotadnje borbe, o kojima smo dijelom već govorili (na Trutnovu, Skalici, Mnjehovom Gradistu itd.) bile su tek borbe istaknutih austro-ugarskih korpusa sa nadmoćnom pruskom silom, koji su stali velikih gubitaka. S toga se F.Z.M. pl. Benedek povukao na Kralove Hrade, gdje je izabrao vrlo zgodne položaje izmedju desne obale Labe i Bistrice, s o. b. strani druma, koji vodi od Hozica za Kralove Hrade. U centru austro-ugarske vojske nalazio se 3. i 10. kor, iza njih u rezervi 1. i 6. kor, na desnom krilu 4. i 2. kor, a na lijevom krilu 8. kor i Saksonci, svega je bilo austro-ugarske i saksonske vojske ne-

što preko 200.000 ljudi i 500 topova. Tako je F.Z.M. Benedek od 1. jula čekao Pruse. On je od početka znao, da nema mnogo izgleda na srećan ishod u ovom ratu na dva fronta sa dvjema velikim državama. Prusi su ne samo imali veliku brojnu nadmoćnost, nego im je još i pješadija bila naoružana novim puškama ostragašama, dok je austro-ugarska pješadija još imala prednjače, tako da je pruski pješak takoreći mogao izbaciti tri metka za vrijeme, dok bi austro-ugarski pješak izbacio jedan metak. Prusi su se ovako koncentrisali prema austro-ugarskim položajima: Pruska I. armija (komandant princ Friedrich Karlo: u njenom sastavu 2, 3, i 4. kor) kod Hozica, laska vojska (komandant general Herwath pl. Bittenfeld) prema lijevom austro-ugarskom krilu kod Snydara, II. armija pod komandom pruskog prijestolonasljednika (doćnijeg cara Friedricha III.), u čijem su sastavu bili gardijski kor, 1, 5, i 6. kor, bila je još udaljena i dobila je naredbu, da krene prema Kralovom Hracu. Pruski kralj je poslije bitke na Jičicu bio riješio, da svojoj vojsci da nekoliko dana odmora, ali kada mu uveče 2. jula javiše, da se s one strane Bistrice nalaze jakе austro-ugarske snage, sazvao je ratni savjet, koji je riješio, da se sutradan podje u napad. 3. jula u 8 sati u jutro počela je borba. I, pruska armija izvrši prelaz preko Bistrice, njeno desno krilo zauzme Dohalicku i Mokrovus, centar Sadovu i sadovsku šumu, a lijevo je krilo preko Benateka prodrlo u svibensku šumu. Za to je vrijeme laska vojska zauzela Nehanice. Tako se borba vodila do 10 sati prije podne, kada nastupi nagli preokret. Prusi su se svojim prengnim napadima bili jako istrošili, austro-ugarska vojska vršila je silan protivnapad, a njena je artiljerija satirala I. prusku armiju, dok su Saksonci kod Prizma i Probusa odlučno odbijali napade laska vojske i pokalkad čak prelazili i u ofenzivu. Sada Benedek svom snagom krene na I. prusku armiju i žestoko je pokoleba. Oko podne situacija je po Pruse bila vrlo tugjajiva: divizija, koja je još držala svibensku šumu, bila je u pola satrvena, a na sve strane počele popuštati pruski redovi. Tada najednom počelo se stizati prethodnice II. pruske (prijestolonasljednikove) armije, a u jedan sat poslije podne bila je već u velikoj borbi sa austro-ugarskim desnim krilom, koje je bilo oslabljeno zbog prebacivanja na drugе odsjeke. 6. pruski kor podje duž Labe i zauze Nedeliste i Neheuce, 1. gardijska divizija zauze važne položaje kod Hlum a, 2. gardijska divizija zauze Rožberice. Sada 1. i 6. austro-ugarski kor krenuše na silan protivnapad i izbacise Pruse iz Rožberice, ali nijesu više mogli povratiti Hlum, a zatim krenu na Rožberice 1. i 6. pruski kor (zanaljliva istorijska pojedinost: 1. i 6. austro-ugarski protiv 1. i 6. pruskog kor) i zajedno sa gardom ponovo zauze to selo. Sada je austro-ugarska vojska bila zagrožena s ljeva, a Prusi podje u napad na cijelom frontu, te F.Z.M. Benedek morade narediti povlaćenje preko Labe (oko 3 sata poslije podne) prema Pardubicu. Austro-ugarska je artiljerija sa najvećim poćrivanjem nastavila borbu i nanoseći im velike gubitke nije davala Prusima da počvu za Benedekovom vojskom, jednovremeno je austro-ugarska konjica silnim naloćom odbacila prusku konjicu i nije joj davala da krene naprijed. Veliku uslugu cjelokupnoj vojsci učinili su tom prilikom i Saksonci, koji svojom junackom odbranom na Primu i Probusu ne dadose Prusima do posljednjeg momenta ni da se maknu. Prusi su u ostalom i sviše bili iznareni, da bi mogli i pomisliti na njenje. Prusi preočise na bojištu, Benedekova vojska krene preko Pardubica na Olomuc, gdje se ponovo grupisala za borbu. Gubici su s objiju strana bili vrlo veliki. — 3. jula 1898. godine unistila je u toku rata izmedju Sjedinjenih Država i Španije američka flota pod komandom admiral a Sampsona pred pristaništem Santiago de Cuba špansku esadru admiral a Cervere.

Na današnji dan, 4. jula 1776. godine, a pošto je već od 1774. godine iz ekonomskih razloga u više mahla dolazilo do otvorenog sukoba sa Engleskom, proglasise se na kongresu u Filadelfiji 13 dotadanjih „sjedinenih sjeveroameričkih kolonija“: Massachusetts, Rhode Island, New Hampshire, Connecticut, New York, New Jersey, Pennsylvania, Dalaware, Virginia, Maryland, Georgia, Sjeverna i južna Carolina pod imenom „Sjedinjene američke države“ samostalnom federativnom republikom nezavisnom od Engleske. O toku dugotrajnog ratovanja za nezavisnost sa Engleskom, dijelom smo već govorili prićući o životu Georga Washingtona, američkog vrvohovnog komandanta u tom ratu i prvog predsjednika nove republike. 4. jula slavni je u Sjedinjenim Državama kao državni i narodni praznik, slično kao u Francuskoj 14. juli — dan zauzeća Bastille. — 4. jula 1879. godine rodio se u Lübecku slikar Johann Friedrich Overbeck, poznat na prvom mjestu kao istorijski slikar. Imao je kao takav velikog uticaja na razvoj novijeg njemačkog slikarstva. Umro je 12. novembra 1869. godine. — 4. jula 1848. godine umro je francuski književnik i državnik Francois René Auguste vicomte Chateaubriand (izz. Satobrijan). Rođen je 14. septembra 1768. godine u St. Malu, bio je francuski poslanik u Berlinu, pa zatim u Londonu, a od 1822. do 1824. godine bio je francuski

je i to malo. Eto, ti si mi došao danas i bićeš mi o ručku gost. Red je da se redak namirnici ugosti. Ali sutra će doći drugi, prekrosutra treći, po neki put više njih odjedanput, i to sve retki namirnici, koje treba da ugostim; pa kako vas ugostim, onako me i cijenate. Ta i najsiromašniji čovjek sprema bolji ručak, kad ima gosta, a kamo da nebi vladika. Pa onda, ne dolaze mi samo obični ljudi, već i mnogi velikaši, za čiju gozbu često utrošim i posljednju paru. Po neki dodje s listom za kakvu milostinju ili dobrotvornu svrlhu, koju ne samo da ne mogu da odbijem, već moram da ispunim pozamašnom cifrom, jer se drugi na mene ugledaju, pa ako ja malo dam, oni daju još manje. Po neki put moram da odem i ja drugima kao gost, pa poslom u Karlovcu, Budim pa i Beč, i svuda moram da izdajem, kako se to pristojno čini. Uđje god sam, svuda treba da osvetlam obraz i sebi i vama.

Protiv ovakvih razloga nije moglo biti prigovora i molitci je morao dati, što je vladika tražio.
A što se tiče onoga naglašavanja vladčinog o njegovom sredstvu s pop Kostom, to je jedna obična stvar, koju možemo i danas opaziti. Ako je neko vrljen po bogatstvu ili gospodstvu, onda ga svojata i unuka kume tekinje zove. Pop Kostina mati Paligorka kao da je bila još udaljena srodnica vladici, ali to ovome nije smetalo, da i njju i njoj slične smatra za srodnice. Bio je dobrog srca, a odrekao se kao kaludjer i oca i majke, i brata i sestre, da bi što bolje poslužio crkvi, pa je zbog toga osjećao neku prazninu u srcu i godilo mu je, što ga u prkos

svemu tome toliki svojateju. Mnogima od njih davao je i šakom i kapom, pa je tako još kao pridovorni kaludjer pomogao Paligorkinom mužu, da lakše dodje do parohije, a kao vladika joj je besplatno zapopio sina, ne računajući ovamo onih sto dukata, dobivenih za njega od pop Pavla.

Elem, kad je vladika oćitao pop Kostu ostru bukvicu i kad mu je priprićio strogom kaznom za eventualno ponovljeni izgred, on ga nemilosivo opusti, ne udoslojivši ga više svojim pogledom. Pop Kosta je skrbeno u odstupanju opet triput duboko metanisaio pred vladikom i učinilo mu se, kao da se na novo redio, kad se je osjelo izvan vladčinog dvora. Svakojako je razmišljao, pa je pri tom padao neprestano iz jedne dileme u drugu. Najzad dodje ipak do zaključka, da mu nema drugog spasa, već da pogne glavu i da se izmiri sa svojom sudbinom. Bi možda tako i učinio, da u njemu ne bijaše krvi Paligorkine i da su ljudi malo bolji, nego što su. Još nije stigao u selo, a u ovome se već najernje pričalo o srdžbi vladčinog, koji kao da je dokonao da pop Kostu „obrij“, t. j. da ga liši svešteničkog čina, pa da ga onda preda gradjanskoj vlasti, koja bi imala da ga uvede u red običnih gradjana i da ga prije svega obrija, kako bi što manje odudarao od ostalih običnih ljudi. Počeše u selu da mu se rugaju i da mu prikosu. U njemu se ponovo uzburni materina krv i on se uhvati u čestac s protivnicima, tjerajući mak na konac i padajući iz jedne pogriješke u drugu. U oćajanju ođ se piću, koje je slabo podnosio, to je u pijanstvu činio mnoge ludorije. To mu je pridnelo, da ga omrznuše i oni, koji dondje bijahu pri-

ma njemu ravnodušni. Stvorio se u selu stranka za i protiv njega. U prvij bijahu vidjeni i bogati, a u drugoj prezreni i sirotinja. Ona je prva nadvladala, i kad su stari vladika i pop Igen umrli, novi vladika ne htjede pop Kostu postaviti za paroha parohije pokojnog oca mu, već samo za administratora sve dondje, dok se sa selom ne izmiri.

To je pop Kostu bacilo u veliku brigu, jer je administratorski položaj nesiguran i jer mu je supruga, mladjá kći pop Pavlova izrodila već sedmore djece, jedno drugom do ušiju. Umre mu i mati, poslije žene jedini iskreni prijatelj. Poće življe za sebe da vrbuje stranku, pa je za pojedine pristalice vršio budžaklijske advokatske poslove. Taj mu posao tako omili, da je iz svoga sela, koje je pripredalo ugarskoj gradjanskoj upravi, prelazio i u obližnju vojnu Kraljinu, da se tamo zauzima za svoje klijente. Jednom je molio kapetana, da oprosti kaznu nekome kradljivcu, navodeći, kako je ovaj primoran da krade, jer je sirotinja, a ima situu djecu i bolesnu ženu. Ali to mu nije upalilo. Kradljivac bi osuđen na dvadeset i pet batina. Kad je već sve bilo spremno za izvršenje kazne i kad je krivac već ležao na klupi i kad su dva kaplara s obje strane njega stajali spremna s leskovim štapovima u ruci, da na zepovjest kapetanova otpočnu batnanje, pop Kosta istrči iz gomile gladalaca, skide mantiju i prebaci je preko osuđenoga, pa izazivački doviknu kapetanu: „Uđri, ako smiješ!“ Kapetan čimni, dva vojnika zgrebiše pop Kostu za ruke i noge i iznijehše iz dvorista a mantiju bacise za njim; osuđeni pale klobio je u toliko žoeće batine.

(Svršice se.)

Osiguranje VIII. ratnim zajmom

kod austrijskog vojnog fonda za udovice i siročad, kao i osiguranje ugarskim ratnim zajmom kod Magyar Orszagos Bizottsó Intezet R.-T. pod nadzorom kr. ugarske ratne skrbi honvedskog ministarstva, ima najprednostnije uslove i najjeftinije premije: kod odjeljenja za osiguranje, c. kr. vojni fond za udovice i siročad Versicherungs-Abteilung des k. österr. Militär-Witwen- und Waisenfond), Beograd - Terazije 4.

ministar spoljnih poslova. Od njegovih djela pomijemo: „Atala“, „René“, „Le génie du christianisme“, „Le congrès de Verone“ itd. — Tačno sto godina poslije proglašenja američke nezavisnosti — 4. jula 1876. godine po novom, otpočeo je rat između Srbije i Turske, koji je za razliku od rata 1877./78. godine, do kojeg je došlo neposredno za njime, u Srbiji nazvan „prvim turskim ratom“, ma da je početak XIX. stoljeća ispunjen ratovanjem između Srbije i Turske. 3. jula 1876. godine u 11 sati podne pročitano je vojsci proklamacija kneza, docnijeg kralja Milana a, kojim obrazlaže, šta je pobudilo Srbiju i Crnu Goru, da objave Turskoj rat. U toj se proklamaciji veli, da će se pored Srba rame uz rame boriti i belinski narod. Do toga međutim nije došlo: Grčka je do duše imala potpisanu vojnu konvenciju sa Srbijom za slučaj rata sa Turskom, ali pošto je ta konvencija zaključena još pod knjazom Mihajlom, to je Grčka, koju su događaji bili zatekli vojnički nespremnom, izjavila, da je ta konvencija za nju bila obavezna samo za života knjaza Mihajla. Sa međunarodno-pravnog gledišta može se mnogo što šta zamjeriti ovakvom shvatanju grčke vlade. Tek Srbija i Crna Gora stupile su na taj način same u rat sa brojno kud i kamo nadmoćnijim i materijalno spremnijim protivnikom. U toj neravnoj borbi pretekao je srpski vojski u pomoć vrlo veliki broj dobrovoljaca gotovo svih evropskih država. Na današnji dan u zoru počela su sama neprijateljstva. Prvi je top pucao kod sela Supovca nedaleko od Aleksandraci, a istoga su dana neki dobrovoljački bataljoni izvršili prelaz preko Drine. O pojedinim važnijim momentima toga rata još ćemo govoriti na ovom mjestu o pojedinim godišnjicama.

Dnevne vijesti

Zračna pošta između Beča i Budimpešte.
Iz Budimpešte se javlja: Posljednjih mjeseci brzajavi se saobraćaj tako ponarastao, da je ministar trgovine nedavno morao izdati naredbu, kojom se određuje, da se u Budimpešti privatni brzajavi privremeno ne smiju primati. U interesu brzajav-

nog saobraćaja otpočeo je ministar trgovine sada dogovore, da se između Beča i Budimpešte uredi zračna pošta. Ministar rata rado je na to pristao. Rasprave o tom već su dovršene. Prva zračna pošta poći će već skorili dana. — Između Budimpešte, Arada i Kološvara uvest će se takodje ovakova pošta.

Privredne bilješke.

Osnutak novog austrijskog parobrodarskog društva.

Bečke novine javljaju, da je ministarstvo nutarnjih poslova dalo dozvolu jednom konzorciju poduzetnika, kojemu spada i filijala kreditnog zavoda u Trstu, za osnatak dioničkog društva pod naslovom „Parobrodarsko plovidbeno dioničko društvo Liburnia“, prije „Eredi Matteo Premuda i Co“, sa sjedištem u Malom Lošinju, te odobrilo društvena pravila.

Žetva u Bugarskoj.

Po jednoj vijesti, što dolazi iz Sofije, počela je već u Bugarskoj uz žetvu ječma, koja povoljno napreduje, i žetva pšenice, pa obećaje povoljan rezultat. Duskora će se otvoriti tržišta sivilnih čahura. Poznavajući prilika računaju na vrlo veliki pazar, ali opet na visoke cijene.

A. Grin:

DAN ODMAZDE

(Nastavak).

„Šta se to opet desilo, ako Boga znaš?“ zapita ga ona, obazrivo šapčujući, da ih u susjednoj sobi niko nebi čuo. „Ta mislila sam, da će te hapšenje onog nevaljalca osloboditi svega daljeg strahovanja.“ „Mary!“ uzviknu starac molećivim tonom, kao da od nje očekuje spas od neke opasnosti, koja mu prijedi, „da li treba da stavim svoj život na kokcu radi čovjeka, koji nezna na milost? Znam, da pukovnik Deering nije svojom rukom ubio Samuela Whitea. Da li sada da izjavim to, pa makar njegovo puštanje značilo moju smrt?“

Mary se bolno trže. „O Bože, oče, zašto mi postavljaš to pitanje?“ uzviknu ona. „Ta ja sam ti rodjena kći, krv tvoje krvi — kako

bili te ja mogla osuditi na smrt... nego... ako je taj čovjek zbilja nevin...“ dodade Mary poslije kratke pauze.

„Je li bi me pak voljela, ako bih čutao?“

„Oče, istina više vrijedi nego li sam život.“ odgovori Mary uzbuđenim glasom. „Ti nikad više ne bi bio sretan u životu, ako bi dopustio, da ti neprijatelj izgubi glavu na pravdi Boga.“

„Je li zbilja tako misliš? Zar me još toliko cijeniš, da smatraš, da bih ja bio u stanju da se kajem, da u meni još ima smisla za dobre i plemenite osjećaje?“

„O, tata, nemoj tako govoriti! Ta od prvog moga djetinjstva sve si me upućivao putem vrline i poštenja, pa kako bi ti sad sam radio protivno onom, što si mene učio? Ta zar bih te ja mogla toliko voliti koliko te volim, da ti nisi oličena dobrota?“

„O, dijete moje, ti ni pojma nemaš, kakve je ručne misli u meni probudio strah pred onim čovjekom. Još i sada, pošto sam ti priznao da on nije izvršio djelo, koje mu pripisuju, nikako ne mogu da se riješim, da svijetu objavim taj fakt.“

„A ti baš sigurno znaš, da Deering nije prouzročavao smrt Samuela Whitea?“

„Mogu ti toliko reći, da Samuel White nije poginuo od ruke pukovnika Deeringa.“

„Ali on je bio ovdje u kući.“

„Ali tek on nije ispalio revolver na njega.“

„Dakle, oče, ti to pouzdano znaš i u stanju si, da i druge uvjereniš u tačnost toga fakta?“

„U stanju sam.“

„Onda ti ne ostaje ništa drugo, nego...“

„Je li ti to veliš, angiele moj?“

„Tata, je li ne bi mogao Stanhope da ti olakša tu tešku dužnost? Hoćeš li, da ga zovem, da ti se on nadje?“

„Nikako. On ne smije ni pojma imati, da sam ti ja otac, jesi li čula! Ja sam za svijet telinjak Stefan Huse. Čim bi ma koji saznao, da sam ja Thomas Dalton, meni više ne bi bilo spasa.“

(Nastaviće se.)

Posljednje brzajavne vijesti.

Intervencija španjolskog kralja za mir?

(Naročiti brzajav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 3. jula.

Baveći se pitanjem mira blijezi ovdašni list „Berliner Tageblatt“ po svoji prilici prema „Basler Nationalzeitung“ vijest, da se španjolski kralj Alfonso XIII. nalazi u Parizu u svrhu dogovora o uslovima za mir. Stoga da su Nijemci obustavili i bombardovanje Parisa iz svojih dalekosežnih topova. Prema ranijim vijestima stupile su u Švajcarskoj u svrhu dogovora u vezu i neke visoke engleske i njemačke ličnosti.

ENGLESKI PORAZ NA RATNOJ KONFERENCIJI U BOMBAYU.

(Naročiti brzajav „Beogradskih Novina“)

Bern, 3. jula.

Prema jednoj vijesti, ispala je ratna konferencija u Bombay, koja je imala biti velika manifestacija indijske lojalnosti, sasvim drugačije. Indijski su homeruli uz prosvjed ostavili ratnu konferenciju, pošto nisu sporazumili sa vođnjem poslova lorda Billingtona. Isto su tako indijski homeruli bojkotovali ratni zajam i rekrutaciju, pa su oni imadu smatrali neuspjelima.

KRITIČNI DANI U ENGLESKOJ.

Berlin, 3. jula.

„Berliner Tageblatt“ i „Vossische Zeitung“ donose iz Haaga, odnosno iz Rotterdam vijest, da je po iscrpnom izvještaju engleskog donjeg doma nastala u Engleskoj osjetna oskudica u vojnicima. Na suprot žestokim pitanjima i napadima izjavio je ministar poljoprivrede, Prothero, da će sad morati i poljoprivredni radnici da se pozovu u voj-

sku, pošto potreba u ljudstvu za vojsku baca u zasjenak svaku drugu potrebu. Među seljacima je nastala zbog toga velika uzbuđenost i oni su izjavili, da će morati da istjeraju marvu na nepoželjne i nepravde. Novovozovni obveznici imali bi već u polovini septembra da budu u borbenoj liniji, jer se tada očekuje najkritičniji događaj.

SUDBINA RUSKE CARSKE PORODICE.

(Naročiti brzajav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 3. jula.

Prema jednoj vijesti, „Lokalanzeigera“ iz Haaga, nalazi se obitelj Romanova u Kupelniku (provincija Wjatka). Da se ovdje nalazi i bivši car, o tom se ne javlja ništa.

NOVA POTAPLANJA.

Kb. Berlin, 3. jula.

Wolfvov uređ javlja: Naše su podmornice ponovo potopile 4 parna broda sa ukupno 15.000 bruto registrovanih tona.

DEMISIJA HOLANDSKE VLADE.

Kb. Haag, 3. jula.

Ministarstvo je odlučilo, da kraljevu preda ostavku cijele vlade. (Prema našoj brzajavci, ova se vijest potvrđuje.)

GREGORIJSKI KALENDAR U MOLDAVSKOJ.

Kb. Bukurešt, 3. jula.

Od 14. jula uvadja se za Moldavsku gregorijanski kalendar.

ERSPIZITURA PESTANSKE-UGARSKE KOMERCIJALNE BANKE

u Beogradu — Knez Mihajlova br. 50.

Specijalno odjelenje za šiljanje novaca ratnim zarobljenicima i interniranima.

Osnovna glavnica i pričuva 232,000.000 kruna.

1240

Džepni upaljači

Srpnelanski i pljosnati model sa kotčićem	2-20	2-30
Upaljači kresanjem i na odušak	11	15
Zidni upaljači i upaljači za na stol	12	28
Kremeni u svim veličinama	22	28
Acetilenske svijeće najbolja i najjeftinija rasvjeta	14	18
Acetilenske stolne lampe i lampe visilice	48	78
Acetilenske ručne lampe	27	37
Električne džepne lampe		
Kompletne sa baterijama	10	12
Posve fina izradba kompletno	18	24
3-satne baterije uz jamstvo	3	4
Brijači aparat a la Gillette		
sa 6 noževa u etu-u	14	18
sasvim fina izradba	24	30
sa niklenom posudicom za sapun, četkicom, zrcalom, finim etuiom i 12 noževa	45	55
I-a Solingen noževi	1	1-50
Originalni „Orendi“ i „Roll-fix“ aparat za natezanje brijačice	32	42
Originalna „Solinger“ brijačica i-a	12	16
sa koštanim drškom i žlijebom	22	30
Strojevi za rezanje kose		
sa vanjskim i nutarnjim federom I-a	24	34
Džepni noževi, makaze, spravke za manikiranje, makaze za striženje konja i ostalo u velikom izboru.		
Thermos-boce od 1/2 litre	24	34
Kompasi	4	8
Češljevi i a-četke za kosu	12	18
„Arlac“ karbonski papir najbolji za svaku pisacu mašinu, po kutiji (=100 araka)	36	
Gumijaski specialiteti	8	
Ribnji mješuri	7	
Stampilije iz gumije, kovine, mesinga, pečati, emalske ploče izrađuju odmah i vrlo jeftino.		

Naočari, cvikeri, lorgnioni i njerila u velikom izboru.

Trgovci i preprodavci dobivaju kod većih narudžbi visoki rabat.

Kod narudžbe umoljavam za pripisanje iznosa unaprijed ili bar 1/3 iznosa a conto. Svi su offeri neobvezatni.

Stovarište robe Wilhelma Bardi

Budapest, VII. Rákóczi ulica 12.

Telefon - Interurban 104-88. 1200

RASPORED za:

C. i kr. vojni kino od 3. do 5. jula 1918.	C. i kr. gradjanski kino od 3. do 5. jula 1918.
ZA ŽIVOT JEDENE KRALJICE.	Ratni izvještaji.
IGRA U 6 CINOVA. Po romanu Aleksandra Dumas.	Nećakinja sa sela.
Ulaznice važe kao propusnice (Passierschein).	Waldemar kod ručka.
	Bodež.

POZIV NA UPIS AKCIJA.

Potpisani osnivači riješili su 2. juna 1918. da osnuju jedno akcionarsko društvo pod firmom „Šabački Kreditni Zavod“, sa akcionarskim kapitalom od K 250.000 sastojeci se iz 2.500 komada akcija po 100 K. Ovo osnivanje odobreno je od V.G.G.S. odj. 8/a br. 3835/1918. godine.

Javni upis akcija počinje 1. jula 1918. i traje do zaključno 15. jula 1918. 6 sati poslije podne u kancelariji predsjednika opštine šabačke. Svi se oni, koji su voljni da akcije upišu, pozivaju, da u tu svrhu dodju na određeno mjesto. Prilikom upisa akcija ima svaki akcionar potpuno uplatiti vrijednost akcije, a osim toga još po 2 K od svake akcije.

izvod iz pravila zavoda

koja su potvrđena od strane V.G.G.S. odj. 8/a br. 3835/1918. godine.

- Cl. 2.** Ime je društva srpski: „Šabački Kreditni Zavod“; njemački: „Sabacer Kreditanstalt“.
  - Cl. 4.** Firmu potpisuju punovažno dva člana upravnog odbora ispod štambiljem utisnutog imena društvenog.
  - Cl. 6.** Trajanje društva određeno je na 25 godina.
  - Cl. 7.** Osnovni kapital „Šabačkog Kreditnog Zavoda“ iznosi 250.000 K, podijeljenih u 2.500 akcija po 100 K.
  - Cl. 29.** Upravni odbor sastoji se iz 7 članova, koje bira skupština iz redova akcionara na 2 godine.
  - Cl. 38.** Nadzorni odbor sastoji se iz 5 članova, koje bira skupština iz redova akcionara na 2 godine.
  - Cl. 49.** Redovna skupština akcionara ima se držati u toku prva tri mjeseca u godini.
- Pravila se stavljaju svakome na uvid u kancelariji predsjednika opštine šabačke. Šabac, 26. juna 1918.

OSNIVAČI:

37935

Gjura Popov , predsjed. opšt.	Dr. Milan Dan. Crej , adv.	Nikola Vučković , trg.
Boža S. Ivanović , trg.	Rafael Papo , trg.	Ljubomir Maksić , gost.
Nikola Mitrović , trg.	Joca Tufegđić , trg. izv.	Živojin Janjić , gost.
Dušan J. Sokić , trg. izv.	Kista A. Gjordjević , trg.	Jakov Vukosavljević , trg.
	Andrija Sirovica , ekon.	

Protiv provala je jedina sigurna i potpuna zaštita

VIKTORIA“ KLJUC

1174

Svako ga može upotrebiti odmah i lagano za svaku bravu vratlju. Može se dobiti u svakoj boljoj trgovini željezom. Jedino protivodil: „Viktoria“, fabrika sigurnosnih brava i bravarske robe SINGER & ZOLLMANN, Budapest, Kóis utca 26. — Glavno zastupstvo za Hrvatsku, Slavoniju, Bosnu, Hercegovinu, Srbiju i Bugarsku: Adolf Rem, Zagreb, Trenkova ulica 12

Obuće 1107

Ženske muške i dečije.

Sandale, papuče, Bilo koja, žutaja i krema za obuću.

prodaju na licu i na par obućarska radnja **Miloša Savića**, Kolarčeva 16, Beograd.

Novo otvoreno kupatilo

za kupanje i sunčanje

na Dunavu — M. Miloševića

snabdjevono je sa većim brojem kabina, zasebnih i za grupe. Karte mjesečne i dnevne mogu se dobiti na kasl preko cijelog dana. Svaki posjetilac ima ponijeti rublje. Kupatilo je otvoreno od 6 sati u jutro do 9 sati u večer.

! Vanredno lijepo lice !

i mladenački sveži teint dobivaju žene i djevojčice sve do u kasnu starost, samo ako se drže moga tisućputa proučanoga recepta. Sve nečistoće lica, kao sunčanice, smjedge pjege, miteseri iščeraćavaju. Svakome šaljem uz pripisanje poštarnice za odgovor prijepis ovoga recepta potpuno bsdava! — Pišite odmah na adresu:

L. Decker, Wien 56, Fach 19. Abt. 106.

1172

BELGRADER ORFEUM

LIETNJE POZORISTE
(HOTEL „TAKOVO“)
TERAZIJE

Sjajni julski
:: program ::
od 1.—15. jula

Predstave počinu u
veče u pola 9 sati.

Oglašujete u Beograd. Novinama!

Gradjanski sud c. i kr. okruž. zapovjedništva u Valjevu. Br. 11715/1917.

Objava.

Gradjanski sud c. i kr. okružnog zapovjedništva u Valjevu poziva sve one osobe, koje imadu bilo kakva potraživanja na zaostavštinu pokojnoga Adama Simića, iz Valjeva, koji je umro 12. januara 1916. da ta svoja potraživanja i na njih se odnoseća dokazala najkasnije do 20. decembra 1918. ovome sudu prijave odn. predadu, jer će se inače iza isteka ovoga roka, a pošto budu podmireni poznati vjerovnici, biti ostavština predana pravno pozvanim nasljednicima, a time mogu oni vjerovnici, koji ne prijave svoja potraživanja, iako izgubiti podlogu svoga podmirenja. Upozorava se, da je pokojni član tvrtke „Simić i Tešić“ bio u Valjevu, i da je štavo stovarište robe, pošto je bilo potvrđeno kvarežu, prodano putem javne dražbe. Stojta Tešić je odsutan u ratu, te je za njegovoga kuratora imenovan Petar Maršalek iz Valjeva.

Valjevo, 21. juna 1918.

Gradjanski sud c. i kr. okružnog zapovjedništva u Valjevu.

927

CIJENE OGLASIMA:

Osmisla jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staja 10 helera
 Priposlano: Petina jednog milimetara, retka (70 mm široko) staja 40 helera
 Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staja 40 helera
 Mali oglasnici Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

MALI OGLASI

PRIMAJU SE: KNEZ MIHAJLOVA UL. 38

CIJENE OGLASIMA:

Osmisla jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staja 10 helera
 Priposlano: Petina jednog milimetara, retka (70 mm široko) staja 40 helera
 Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staja 40 helera
 Mali oglasnici Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

Kalžara „NAPREDAK“
BEOGRAD
 preporučuje ove knjige:
 (cilicom štampane)
 Sjenković, Quo vadis K 12—
 Turgenjev, Prva ljubav 3—
 Faust 2—
 Arcašev, Smrt Ivana Landea 5—
 Manconi A., Verenci, povezano 7—
 Potapenko, Generalova kći 6—
 Dostojevski, Bele noći 4—
 Tolstoj, Detinjstvo 3—
 Zvuc ruske lirike (Antologija) 6—
 D. Rovat, Prvi ljubavnik 3:50
 Dela Laza Lazarevića 7:50
 Silven Ruder, Knjiga o sreći 4:50
 Dr. M. Savičević, Venerične bolesti 6—
 Ko se sme ženiti 1:50
 Javne ženske 5—
 Našim sinovima kada budu imali 18 god. 2—
 Sifilisa 2—
 (Gatinicom štampane)
 Zabavna biblioteka svaka knjiga 2:20
 Moderna biblioteka svaka knjiga 2:20
 Biblioteka „Markur“ 0:90
 Biblioteka Novosti 0:60-1:20
 1176-VIII

Stožavku,
 koja se razumije u kuhinju, treba odmah. Hrana odlična. Plata 80 kruna. Stupiti može odmah. Javiti se pod znakom „Agricola 1091“. 38014-3

Dobrog retnuera
 treba fotografski atelje Elektro-Globus. Za uslove obratiti se u Kralja Milana ulicu 7. 37868-3

Traži se kuharica
 za manju porodicu. Javiti se Bitojska ulica 30. 37997-3

Berberskog radnika
 tražim za radnju. Obratiti se u Makedonskoj ulici 37, kafana „Dva Pobratima“. 38042-3

Potreban mi je učitelj za obučavanje svih osam razreda gimnazije. Upitati u „Hotel Park“ kod portira. 38043-3

HOTEL LONDON treba kuharicu ili pomagačicu. Stanovace u istom hotelu. Za pogodbu obratiti se hotelijeru Jovanu Saviću. 38047-3

Traži se šegrt stupiti može odmah. Dobiva stan i hranu. Haim Elias, Knez Mihajlova ulica 33. 38045-3

Traži se kuharica za privatnu kuću. Upitati u kući na uglu Vuka Karadžića i Delijske ulice broj 4, gornji sprat. 38031-3

Mladji trgovnički pomoćnik iz dobre kuće, potreban je za odmah. Javiti se Saborna ulica 18. 38061-3

Traži se za GRAND HOTEL više kelterica. Stupiti mogu odmah. 1155-3

Stanovi. Traži se stan za dvije osobe, sa dvije sobe, kuhinjom, predsobjem i ostalim prinađelostima. Obratiti se u Birčaninovu ulicu br. 10. 38011-4

Dvije sobe sa namještajem i sa klavirom, tražim odmah u blizini Terazija ili Knez Mihajlove ulice. Obratiti se administraciji lista pod „Stan 1090“. 38012-4

Traži se stan za jednom ili dvije namještene sobe, sa upotrebom kuhinje. Obratiti se administraciji lista pod „Dobro plaćen 1092“. 38020-4

Traži se jedna ili dvije sobe sa namještajem i upotrebom kuhinje, po mogućstvu sa baštom. Ponude slati na administraciju lista pod „Stan 1098“. g-4

Razno. Galia vijaker sa dobrim konjima i luksuznom opremom stavlja se p. publici na raspoloženje za svadbe i izlete. Obratiti se u radnji Mihajla Krstića, Knez Mihajlova ulica 45. 38035-5

Marić i Riznić, Beograd, Knez Mihajlova ulica br. 45, pozivaju: Životu M. Jeremića, Zorku O. Vukovića, iz M. Popovića i Kadičku P. Kosić, iz Ostružnice, da prime novac i ponesu legitimaciju. 38057-5

Izgubio sam 3. ov. mjes. od ministarstva finansija do suda opštinskog, konjski bilet, koncesionu listu i cedulju opštine beogradske. Molim ko je našao da preda meni u ulici Zeleni Venac br. 3. Kosta Pavlović. 38062-5

Kiosk na Kalimegdanu
 od danas pa svaki dan pred ostalih poslastica ima i SLADOLEDA.

Potrebuje jednu djevojku za posluživanje, koja govori njemački. 38050-5

Spediterska kola sa zapregom za prenos pokućstva, kabastih predmeta, i trgovačke robe mogu se dobiti kod Mihajla Krstića, Knez Mihajlova ulica 45. 38034-5

Karolini Valek, Knez Mihajla 10, Beograd. Draga majko i sestro! Danas sam pisao Bandu u Paris, da vam izvoli poslati 400— franka (oko 800— K). Mnogo vas pozdravlja i ljudi vaš sin i brat Josif Valek, serb. kgl. kadet, -Nagyvárszov - Veszprem megye. A-3193-5

Molim sve činovnike bivše samostalne monopolske uprave, koji ma šta znaju o godopodijci Radmili Radojević-voj, činovniku pri glavnoj blagajni, da me neposredno izvjestite, gdje se ona nalazi, kao i njenu adresu. U slučaju, da i ona sama ovaj moj oglas pročita, neka me odmah izvjesti, šta je uradila sa svojim stvarima, koje sam joj predao na poslugi i čuvanje u Kraljevu. Naručio šta je uradila sa kuferom. Kosta M. Minić, ekonom monopolske uprave, Budapešt, IV Borsz utca 9.-1-11. 38021-5

Korespondencija. Jovanu Premoviću, Geneva. Molim vas dostavite sljedeće moje mužu Stevanu Krstiću, učitelju iz Krnjeva (srez orasički, okrug smederevski). Dragi moj Stevo! Od tebe nema karte već osam mjeseci a tako i od Tase, od Stojana deset mjeseci. Stedi moje neme, pa mi piši, jer sam puna brige i siraha. Javi Stojanu da je Lepa dovela djeću ovamo da provedu ljeto. Poslala sam ti tri dječje slike. Dječa te silno žele, pošalji nam sliku a i Tasa. Zdravi smo, ne brini. Novac redovno dobijam. Pišoviim putem. Svi te želimo, ljubimo i grlimo. Majka, Mita, Andja, Vladeta i tvoja Lela. Vama gospodine toplo zahvaljuje Jelena St. Krstić, učiteljica iz Krnjeva, Etap. pošta Vel. Orašje, Palanka. 37990-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim vas izvestite me, da li se nalazi u životu poručnik Petar M. Vuksanović. Zora Piroški, Obecse, Bacsmegey. A-3195-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim dostavite za pomoć zarobljenom treća god. Vlajku Lazicu, trgovcu iz Kosjerića, adresa Nr. 10161, gr. III, Nežider. To vas molim njegov sestra. Unaprijed blagodarna Stamenjica Jekić, Topšiderska ulica 46, Beograd. 38024-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Moj brat Dragoljub Čitaković ostupio je sa vojskom sa posljednjim regrutima. Do danas mi se nije javio. Molim izvestite me, je li živ i zdrav. Unaprijed vam blagodari Radisav Čitaković, Užice, Rogatica. A-3198-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Moj muž Lazar Djordjević, biv. služitelj opštine Kosov. Mitrovačke, nije kod kuće. Od imanja nemamo nigdje ništa. Sa cijelom porodicom živim u nevolji, pa vas molim poradite, da dobijem mjesečnu novčanu pomoć, da bi se mogla izdržati sa djecom. Do danas nisam dobila nikakvu pomoć. Blagodarna Jelka Djordjević Ipekgasse 1, Mitrovica, Kosovo. A-3202-8

Molim svakog, tko bi što znao o mojoj zeni Kristini Milutinović, i moje sinu Obranu, da me izvjesti, jer dulje od godinu dana nemam vijesti od njih. Unaprijed zahvalan Vladimir Milutinović, zarobljenik. Gef. Nr. 176, Soltau Z. Provinz Hannover, Deutschland. A-3201-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Izvestite direkiju srpskih državni željeznica, da se nalazim na radu Virtes-ketaj, Komarom megye, Ungaria, da bi mi isposlala novac na račun moje plate, kao i ostalim službenicima, tako isto odijelo i cibuću, jer sam bio i ja direkcijski službenik. Ovdje sam od 8. novembra 1915. g. Ponizan Milun P. Milivojević, Nr. 41918 inter., Virtes-ketaj, Komarom megye. A-3196-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Moj brat Dobrosav Antonić, obveznik I. poziva, 17. puka. 3. bataljona, 3. čete drinske divizije, Gavrilu Antonić, pekarske čete sumadijske divizije i Marinko Antonić, kaplar 5. prekobrojnog puka kombinovane divizije 3. bataljona, 3. čete, od dana evakuacije srpske vojske nisu mi se ni do danas javili. Živim u velikoj brizi. Molim vas javiti mi o njima, jesu li živi i zdravi. Unaprijed vam blagodari Ranko Antonić. Javite na adresu Marta Antonića, selo Brdarica, srez posavo-tamnjski, okrug podrinski. A-3198-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim dostavite srpskoj željezničkoj direkiji, da mi javi o mom mužu Krsti Iliću, bivšem čuvaru pruge, da li je živ, i da mu javi, da mi pošalje novaca, jer nemamo ja i njegovo dijete od čega da živimo. Do danas od njega samo 151 leva dobila, i to kad sam bila u Nišu, u novembru 1917. Novac neka se šalje preko Beograda. Olea Ilić, Molnarijeva ulica 32, Zemun. A-3197-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim da me prijavite za najbržu pomoć, jer sam ostala bez sredstava za život. Muž mi umro prije godinu dana, a sad sam izgubila i jedinca sina, moju jedinu potporu, koju sam do sada imala. Ostala sam ovdje samohrana bez igdje ikoga. Stoga vas molim zauzetiti se da dobijem na kakvu bilo pomoć svakog mjeseca. Ostaje vam unaprijed blagodarna Maga Kotroević, Wienergasse br. 6, Mitrovica na Kosovu. A-3205-8

Jovanu Premoviću, Geneva. za Milutina Ajdačića, Grand Hotel, Vesem. Gospodine Milutine! Molim vas dostavite upravi monopola duhana, da mi se pošalje pomoć na račun mog primanja. Bio sam radnik u fabrici duvana od 1912. godine do našeg odlaska iz Niša sa nadničom od 350 dinara. Molim učinite to što prije, jer se sa familijom nalazim u osudici. Unaprijed vam blagodaran ostajem Stojan Rašković, Mačvanska ulica 52, Beograd. 38005-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim izvestite me, je li živ i zdrav Anisije Jovanović, iz Oraovice, srez mitrovačkog, vojnik 2. čete, 2. bataljona, dobrovoljačke brigade. Njegova porodica ne zna ništa o njemu od 14. januara 1915. Katica Vuković, Osman Pašina ulica 23, Mitrovica a/K. A-3203-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim svakog, koji bi što znao o mome bratu Obranu Čošiću, iz sela Viškova, srez župskog okruga kruševačkog, da me izvjesti, na čemu ču mi biti blagodarn. Rista Minić, srpski zarobljenik, Panothalma, Győr, Ungarn. A-3200-8

Jovanu Premoviću, Geneva. za Isaila Nenadovića 31, Boleverk, Berne, Suisse. Molim vas gospodine izvestite me odmah, da li je živ i zdrav moj sin Mitovan-Mika Radosavljević, konjanik IV. eskadrona divizijske konjice I. poziva, jer mi se ne javlja već godinu dana. Biću vam mnogo blagodarna. Stojna Radosavljević, Beli Potok, Beograd. 37980-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Moj sin Radnja Radovanović, regrut skopljskog rezervnog puka, otišao je sa vojskom i nije se javio poslije odstupanja. Molim da se pronađe, je li živ, i da mi njegovu adresu javi. Blagodarna Karanfila Radovanović iz Preleza, opštine pridvoracke, Mitrovica kosovska. A-3207-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Moj sin Radule Nedejka Milosavljević, regrut pri kosovskoj diviziji, otišao je sa vojskom i nije se javio od odstupanja. Molim, da se pronađe, je li živ i mene obavijestite preko Miljka Božovića, trgovca u Mitrovici a/K. Blagodarna Stamenja Milosavljević, iz Veljegbrega, Mitrovica a/K. A-3208-8

ODREDBA NAREDBE O RASVJETI
 možete se držati, a da ne umanjite učinak osvjetljenja, ako upotrebite

TUNGSRAM POLU-WATT-LAMPE

sa 25, 40, 60 watta potroška struje.

Obuće!!!

ZENSKÉ visoke, plitke na vez i isječene (dekolte)
 MUSKE visoke; i
 DJECJE u svim veličinama od boksa i ševroa, a do brog materijala uz umjerene cijene preporučuje

STOVAŠTIBE OBUČA **Radivoj Savin i Drug**
 Beograd, Knez Mihajlova ulica 7 do „Cara“ 1175

Ljubica Ilić, izvještava srodnike i prijatelje, da će davati polugodišnji pomen

† **Nikoli Petroviću**
 kasacion. sudiji u penz. i biv. nar. poslaniku

u subotu 6. jula o. god. u 9½ sati prije podne u crkvi Svetog Nikole na Novom Groblju.

Beograd, 3. jula 1918. 38055

Izveštavam srodnike i prijatelje, da ću činiti svojoj miloj i neprežaljenoj kćerci

† **NATALIJI-NATI**
 suprugi Dr. Milorada Velimirovića, ljekara

četrdeseto-dnevni parastos 6. jula u 10 i po sati prije podne u crkvi Svetog Nikole na Novom Groblju.

Tramvaj će čekati u 10 sati na Terazijama.
 Beograd, jula 1918.

Ožalošćeni: mati Jeca Vlade Stojanovića, suprug Dr. Milorada Velimirović ljekar i ostala rodbina. 38036

Naša nezaboravljena, dobra

† **Ola-Marijola**
 preminula je u Nezsideru.
 Beograd, jula 1918.

Ožalošćeni: suprug Jovan Vojinović, upr. por. odjelj.; sinovi: Dimitrije, Dragan i Ilija; kćeri: Zora i Natasa; Dragoljub, Mita, Momčilo, Natalija i Rojka Bajalović. 38056

Javljam srodnicima i prijateljima, da ćemo našem milom i nikad neprežaljenom suprugu, sinu, ocu, bratu i ujaku

† **Iliji Todoroviću**
 ovdješnjem trgovcu

dati četrdeseto-dnevni parastos 5. o. mj. u crkvi Svetog Grgorja u 10 sati prije podne.

Kruševac, 30. juna 1918.
 Ožalošćeni: supruga Milica, mati Stana, kei Desanka, sestra Marica, sestrići: Cvetan i Cvetana i ostala mnogobrojna rodbina. 37988

Našoj miloj i neprežaljenoj mami

† **Leposavi Leko**
 davaćemo godišnji pomen u crkvi Sv. Nikole na Novom Groblju 6. jula u 10 sati prije podne. Umoljavaju se srodnici i prijatelji da ovom po nas tužnom pomenu prisustvuju.

Beograd, jula 1918. 37992
 Ožalošćena djeca: sin Milan; kćerke: Spasija i Ruža; stara majka Nastasija Marić.

Našoj miloj i dobroj majci

† **Anki M. Lukičević**
 davaćemo godišnji pomen u subotu 6. jula ove god. u 10 sati prije podne u crkvi Sv. Nikole na Novom Groblju.
 Beograd, jula 1918.

Ožalošćeni: kćerka Zorka, sin Mladen, zet Petar Pejić sa ostalom rodbinom. 38044

Nastasija Marić sa sinom Dragutinom, kćerkom Darinkom i unucima, davaće svome mužu

† **Milanu Mariću**
 činovniku u penziji

godišnji parastos u subotu 6. jula u crkvi Sv. Nikole na Novom Groblju u 10 sati prije podne.
 Mole se srodnici i prijatelji da ovom tužnom pomenu prisustvuju.
 Beograd, jula 1918. 37993

Javljam svima srodnicima i prijateljima, da ću svome dobromu mužu, odnosno ocu

Isaku J. Maclijahu
 bivšem trgovcu

dati godišnji pomen, u nedjelju 7. o. mj. u 4 sata poslije podne, na Jevrejskom Groblju.

Cara Uroša ulica 23.
 Beograd, 3. jula 1918.
 Za uvijek ožalošćeni: supruga Marija sa djecom. 38049

Izveštavam srodnike i prijatelje, da je naša dobra snaha, supruga, kćerka i sestra

† **Anka M. Isaković**

poslije dugoga i teškoga bolovanja, preminula 27. maja u 34. godini svoga života, a sahranjena 28. u Novo-selskom groblju.
 Novo-selo, juna 1918. 38016

Ožalošćeni: suprug Marko sa braćom; otac Vladimir Tufigđžić; braća: Cedomir i Velimir; sestre: Danica i Sofija i ostala rodbina.

Javljam srodnicima i prijateljima, da ćemo našem milom i nikad neprežaljenom

† **Mihajlu J. Majurcu**
 trgovcu

koji je umro daleko od svojih, davati polugodišnji pomen 7. jula u 10 sati prije podne u crkvi „cara Lazara“.

Kruševac, 24. juna 1918. 1294
 Ožalošćeni: mati **Sindja**; sestra **Savka**; brat **Milan**; sestrićina **Ruška Drag. Martinovića** i snaja **Cveta**.

Ilija S. Djelmaš penzioner, izvještava srodnike, prijatelje i poznanike, da će njegovoj dobroj i neprežaljenoj supruzi

† **Jevrosimi-Evici**
 davati četrdeseto-dnevni parastos u subotu 6. jula u 10 sati prije podne u crkvi Svetog Nikole na Novom Groblju.
 Beograd, jula 1918. 38020

Izveštavam poznanike i prijatelje, da ćemo našem milom i nikad neprežaljenome roditelju

† **Jovanu M. Jovanoviću**
 bivšem ovdješnjem trgovcu

dati polugodišnji pomen u subotu 6. jula u 10 sati prije podne u crkvi Sv. Nikole na Novom Groblju.

Beograd, jula 1918. 38046
 Ožalošćeni kćeri sa zetom i unucima.

ZUBNI-ATELJE
J. SIDVERCA
 DIPLOMIRANI DENTIST
 Beograd, Kralj Milana ul. 57, specijalista za vještačke zube u zlatu i kaučuku po najboljoj američanskoj metodi. Izrada solidna. Materijal najbolje kakvoće. Prima od 8—12 i 2—6 sati po podne. 1045

Kupovine i prodaje.
SLAMNIH ŠEŠIRA
 (seljačkih i gradjanskih žiradi) za ljetnju sezonu imamo na prodaju na veliko **Migrić, Novaković i Stefanović**, Knez Mihajlova 42. 37830-2

Na prodaju nov par muškog odijela. Može se vidjeti u Kraljice Natalije ulici br. 58. 38001-2

Klavir, (Stuefeligel)
 prodaje se. Kralj Milanova ulica 14, Terazije. 37979-2

Prodaje se:
 drvena spavaća soba, kuhinjski orman i još neke stvari. Jidjeti se mogu do podne u Kralja Milana ulici br. 41. 38027-2

Imam na prodaju:
 jednu šivaću mašinu, dve velike kade za kupanje i jedan aparat za hlađenje vode, kao i raznovrsne ostale limarske robe. Upitati kod Petra Lemertha, limara, Kralja Aleksandra ulica 110. 38026-2

Vrata dvokrilna,
 moderna, dobro očuvana, kupio bi sopstvenik, Kr. Milana ulica 120. 38025-2

Prodaje se:
 30000 cigle, crepa, vrata, prozora, letava, dasaka i t. d. Upitati: Ratarska ulica 54. 37919-2

Klavir (Stuefelig)
 crn, sa odličnim zvukom, kao i jedan trino sa velikim ogledatom, prodaje se odmah. Može se vidjeti svakog dana od 1—3 po podne, Kosmajska ulica 35, u dvorištu. 38030-2

Okasion!
Zenske šešire
 moderne od 20 kruna na više. Salon Sime M. Lazarevića, Kralja Milana 120 (u dvorištu) 38032-2

Tko ima na prodaju **mlatila spediterska kolicica**, nova ili upotrebljena, neka javi firmi Avramović i Ko., Beograd, Kolarčeva 5. 38064-2

Namještenja.
 Tražim 2 starija i 2 mlađja momka, da sve poslove u kući, sa platom i hranom ili bez hrane. Adresa u administraciji ovog lista pod „J. M. 1087“. 37994-3

Potreban je momak. Obratiti se Drogeriji Mihajlovića, Kolarčeva ulica 8. Stupiti može odmah. 37998-3

Trebam **berberskog radnika**. Stupiti može odmah. Upitati u radnji Marija Bajarski, Kralja Milana ulica 35, Terazije. 37986-3

Javljam srodnicima i prijateljima, da ćemo našem milom i nikad neprežaljenom

† **Mihajlu J. Majurcu**
 trgovcu

koji je umro daleko od svojih, davati polugodišnji pomen 7. jula u 10 sati prije podne u crkvi „cara Lazara“.

Kruševac, 24. juna 1918. 1294
 Ožalošćeni: mati **Sindja**; sestra **Savka**; brat **Milan**; sestrićina **Ruška Drag. Martinovića** i snaja **Cveta**.

Stampom car. i kralj. gubernijske štamparije u Beogradu.